

Cambridge Papers

**COBELIGERANȚA ȘI HARUL
COMUN:**

**Poate dușmanul
dușmanului meu să fie
prietenul meu?**

Daniel Strange

COBELIGERANȚA ȘI HARUL COMUN:

**Poate dușmanul dușmanului meu
să fie prietenul meu?**

Daniel Strange

Articol publicat în seria *Cambridge Papers*

Septembrie 2005

Traducător: Elena Neagoe

Centrul de Educație Creștină și Cultură Contemporană
Areopagus

Timișoara 2016

Originally published in *Cambridge Papers* series,
by The Jubilee Centre (Cambridge, U.K.) under the title
*Co-belligerence and common grace: Can the enemy
of my enemy be my friend?*

Volume 14, Number 3, September 2005.

© Daniel Strange, 2005

All rights reserved.

Published with permission of The Jubilee Centre,
3 Hooper Street, Cambridge, CB1 2NZ, UK

www.jubilee-centre.org

Charity Registration Number 288783.

Ediția în limba română, publicată cu permisiune,
sub titlul

*COBELIGERANȚA ȘI HARUL COMUN: Poate dușmanul
dușmanului meu să fie prietenul meu?*

de Daniel Strange,

apărută sub egida Centrului Areopagus din Timișoara
Calea Martirilor nr. 104

www.areopagus.ro

cu sprijinul oferit de

Christian Political Foundation for Europe.

Începând cu anul 2011, activitățile desfășurate de CPFE
sunt susținute financiar de către Parlamentul European.
Responsabilitatea pentru orice comunicare sau
publicație redactată de CPFE, sub orice formă sau prin
orice mijloc, revine organizației CPFE. Parlamentul
European nu este responsabil pentru modurile în care va
fi folosită informația conținută aici.

Coordonator proiect:

Dr. Alexandru Neagoe

Toate drepturile rezervate asupra prezentei ediții în
limba română. Prima ediție în limba română.

Traducător: Elena Neagoe

Editor coordonator: Dr. Alexandru Neagoe

*Cu excepția unor situații când se specifică altfel, pentru
citatele biblice s-a folosit traducerea D. Cornilescu.*

*Orice reproducere sau selecție de texte din această
carte este permisă doar cu aprobarea în scris a
Centrului Areopagus din Timișoara. Dacă există vreo
discrepanță între versiunea engleză și cea română,
versiunea engleză are întâietate.*

Isus a spus: „cine nu este împotriva voastră, este cu voi.”

Luca 9:50

„Cine nu este cu Mine, este împotriva Mea.”

Luca 11:23

Cobeligeranța poate avea un oarecare sens, dacă ai o minte ascuțită.

Doug Wilson¹

Rezumat

Cobeligeranța descrie activitatea creștinilor de a lucra împreună cu necreștinii pentru o cauză politică, economică sau culturală comună. Această lucrare explorează un argument biblic al legitimității cobeligeranței: doctrina „harului comun.” Deși harul comun oferă un fundament stabil pentru cobeligeranță, o astfel de activitate nu este evidentă, ci implică o reflectare atentă, discernământ și înțelepciune.

Introducere

Ce au în comun The Christian Institute, The Islamic Human Rights Commission, *The Gay Times* și actorul de comedie Rowan Atkinson? Foarte puține, ar fi răspunsul obișnuit, însă toți au luat poziție împotriva planurilor guvernului de a introduce o lege care incită la ură religioasă. Ca și în cazul altor campanii precum „Make Poverty History,” „Keep Sunday Special” sau marșul împotriva războiului din Irak, cum am reacționa noi dacă astfel de grupuri s-ar organiza pentru a protesta împotriva unei cauze comune?

„Cobeligeranța” este un termen politic sau militar, care de obicei înseamnă o alianță între părți împotriva unui inamic comun. Cobeligeranța funcționează ținându-se cont de distincția dintre răul cel mai mic și răul cel mai mare și de obiectivul pe termen-scurt de a atinge anumite scopuri. Versiunea creștină a cobeligeranței este conștientă

de existența unui câmp de luptă foarte real. În contextul nostru contemporan, cum pot lupta creștinii pentru a câștiga războiul împotriva a ceea ce Albert Mohler numește „moartea culturii și cultura morții”?² Trebuie să luptăm singuri sau mai sunt alții care ar putea lupta alături de noi? Ne putem angaja în ceea ce Timothy George numește „ecumenismul tranșeelor”?³ În cadrul mișcării evanghelice, folosirea termenului „cobeligeranță” a fost popularizată de Francis Schaeffer care a subliniat importanța de a nu cădea nici în separatism, nici în alianțe compromițătoare: „Un cobeligerant este o persoană cu care nu sunt de acord în tot felul de probleme esențiale, dar care, indiferent de motivele personale, este de aceeași parte a baricadei cu mine în lupta pentru o anumită problemă de dreptate publică.”⁴ Cobeligeranța se poate manifesta la multe niveluri și în multe contexte: la nivel individual, la nivel de biserică locală, la nivel denominațional, la nivelul unui grup de lobby, la nivelul unui partid politic. Cobeligeranții noștri pot varia de la alte grupuri de creștini, la alte grupuri religioase sau chiar grupuri antireligioase.

Pentru unii creștini, cobeligeranța este o „non-problemă.” Există „îndreptățire” instinctivă și intuitivă despre angajarea în astfel de cobeligeranțe care se bazează pe câteva presupoziii teologice, care subliniază ce au în comun credincioșii și necredincioșii: creația și „legea naturală,” *imago Dei*, chemarea de „a iubi pe semenii” și de „a iubi pe dușmani” etc. Din punct de vedere biblic, pare să existe un fel de precedent pentru o astfel de activitate, de exemplu: Iosif lucrează pentru egipteni pentru a atenua foametea (Gen. 41), Daniel este la curtea lui Nebucadnețar (Dan. 2), scrisoare lui Ieremia către cei duși în exil ca să „se roage pentru pacea cetății...” (Ier. 29:7) și îndemnul lui Pavel de a face bine tuturor

oamenilor, în special fraților în credință (Gal. 6:10). Într-un context cultural în care creștinii au puțină influență dacă sunt singuri, cobeligeranța este un mijloc strategic de a face o schimbare în societate.

Cu toate acestea, pentru alți creștini este o „greșeală” instinctivă/intuitivă sau precauție extremă să ai de-a face cu cobeligeranța care accentuează diferența dintre credincios și necredincios. În primul rând, referitor la principii, cobeligeranța este considerată ca o compromitere a convingerilor noastre și/sau văzută de ceilalți ca o compromitere a convingerilor, având ca rezultat diluarea exclusivității lui Cristos și a evangheliei. În al doilea rând, referitor la prioritate, în loc să ne angajăm într-o cobeligeranță culturală, ar trebui să proclamăm evanghelia, pentru că doar convertirea este singura cale prin care putem aduce schimbare în societate. Alegând această tactică, vom experimenta un profund dezacord între noi și restul lumii, ceea ce s-ar traduce nu prin cobeligeranță, ci prin beligeranță.

Din perspectivă teologică, cum ar trebui să judecăm legitimitatea și limitele cobeligeranței? Mai mult, care este baza biblică pentru scopul comun al creștinului și necreștinului? Situația pare oarecum opacă: israeliții „au jefuit pe egipteni” (Ex. 12:35-36) și cu toate acestea, Pavel spune foarte clar că creștinii nu ar trebui să se înjuge la un jug nepotrivit (2 Cor. 6:14). Samaritenilor nu li s-a permis să-i ajute pe copiii lui Dumnezeu în reconstruirea templului, dar ajutorul fenicienilor a fost bine primit (Ezra 3-4). A fi „în lume, dar nu din lume” devine deodată o treabă dificilă. Care sunt limitele care delimitează un scop comun de un compromis nelegitim și care sunt presuposițiile teologice care subliniază aceste limite?

Înainte a lua în considerare cobeligeranța *per se*, trebuie să așezăm niște fundamente teologice

solide care vor determina atitudinea noastră față de aceasta. Vreau să susțin că există două adevăruri biblice care sunt centrale în concepția noastră despre cobeligeranță: diferența extremă între credincios și necredincios și „harul comun” al lui Dumnezeu care subliniază experiențele împărtășite de credincios și necredincios în lumea lui Dumnezeu (Mat. 5:45).

Geneza 3 – 6: ruinarea rasei umane

Natura și consecințele căderii nu sunt un start promițător pentru a construi un argument în favoarea cobeligeranței. Deși *protoevangelium* din Geneza 3:15 oferă speranța răscumpărării prin zdrobirea capului șarpelui, Dumnezeu pune vrăjmășie între sămânța lui Satan și sămânța femeii. De aici, apar două curente opuse în cadrul rasei umane, care pot fi urmărite de-a lungul întregii istorii a răscumpărării. În Geneza, acest lucru este reprezentat imediat în cele două linii genealogice a lui Adam-Set (care cheamă Numele Domnului, în Ex. 3:14) și a lui Cain-Lameh (Cain care este cel rău, conform 1 Ioan 3:12). Totuși, credem că această distincție este spirituală, deci chiar și cei care se cred copii ai lui Avraam sunt în realitate copiii diavolului (Ioan 8:44). Aceasta este opoziția extremă sau „antiteza” între credință și necredință, lumină și întuneric, viață și moarte, cei care văd și cei care sunt orbi, cei care păstrează legământul și cei care încalcă legământul, cei care sunt în Cristos și cei care sunt în Adam. Așa cum afirma Isus: „Cel care nu este cum Mine, este împotriva Mea” (Mat. 12:30) și „Nimeni nu poate sluji la doi stăpâni” (Mat. 6:24). Această antiteză este aplicația logică a depravării umane totale, văzută în forma sa pură în Gen. 6:5, păcatul în starea sa nerezolvată în care putem observa o intensitate (măreție în lume), o interiorizare (gânduri), o absolutizare (doar rău) și o obișnuință (tot timpul).⁶ În acest context și în acest spirit, are sens porunca apostolului Pavel de

a nu se înjuga la un jug nepotrivit cu necredincioșii. Cum poate exista o părtășie profundă și de durată (de ex., căsătoria) între un credincios și un necredincios, între Cristos și Mamona?

Totuși, există un alt ingredient pe care trebuie să-l adăugăm în acest amestec antropologic. Chiar în Geneza, în zorii istoriei umane, trebuie să constatăm că linia genealogică a lui Cain-Lameh este cea care a dat producătorii de agricultură, muzică și meșteșuguri (4:17-22). Deși recunoaștem depravarea omenirii, trebuie să recunoaștem în același timp progresul dezvoltării culturale și mandatul cultural de a umple și stăpâni pământul dat în Geneza 1:28. Cum ar trebui să explicăm această situație paradoxală? Aș dori să examinez aceasta din două perspective: la nivel exegetic și la nivel sistematic.

Geneza 8-9: Delimitarea omenirii

Dacă mergem mai departe la Geneza 8 și 9, discuția lui Dumnezeu cu Noe, în contextul legământului, dă substanță la cele întâmplate mai înainte. În primul rând, aflăm că Dumnezeu promite să susțină, să păstreze și să delimiteze lumea (8:20-22) prin lucrările Lui providențiale precum și prin faptul că alege să nu extermină creația ci să o păstreze. Care este baza acestei binecuvântări? Comparând Geneza 8:21 cu Geneza 6:5, Bavinck observă:

Cuvintele folosite în Geneza 6:5 se referă la extirpare, cele din Geneza 8:21 se referă la păstrarea pământului. În prima situație, accentul cade pe faptele rele prin care s-a exprimat inima coruptă a omului antic; în a doua situație, accentul este pe natura rea care va dăinui în om... Pare astfel că în aceste ultime cuvinte, Dumnezeu dorește să spună că El știe la ce să se aștepte de la creaturile Sale dacă le lasă cu propriile lor porniri. Atunci inima omului... s-ar exprima

din nou prin tot felul de păcate macabre, L-ar provoca tot timpul la mânie și L-ar determina să distrugă lumea din nou. Iar El nu dorește aceasta. Astfel, El așează legi fixe pentru om și natură, prestabilind un curs pentru amândouă, așa încât să le limiteze și să le stabilească anumite margini.⁷

În al doilea rând, aflăm că Dumnezeu va susține, păstră și va delimita *prin diverse căi* (9:1-7). Începutul capitolului 9 din Geneza face o paralelă între creație și mandatul cultural, însă cu o diferență – în acest punct, păcatul a întunecat scena. Există chemarea la a procrea, dar există și problema protejării de animale (pe baza fricii) precum și cea a protejării de alți oameni (instituția embrionară a legii guvernamentale și societale). În ultimul rând, începem să discernem scopul divin din spatele păstrării și restricționării și relația lor inextricabilă cu planul Lui de mântuire. În acest moment din istoria umană, Noe reprezintă atât omenirea în general, cât și omenirea răscumpărată în special. Legământul lui Dumnezeu cu Noe este substanțial diferit, dar asemănător cu celelalte legăminte din istoria răscumpărării. În primul rând, Noe nu este al doilea Adam (Isus Cristos este), iar antiteza dintre credință și necredință continuă prin Sem, Ham și Iafet. În al doilea rând, promisiunile pe care i le face Dumnezeu lui Noe nu sunt de natură spirituală, ci fizică. Și cu toate acestea, Noe a fost salvat de Dumnezeu și prin linia genealogică a lui Noe a venit Cristos. Ideea este că Dumnezeu nu Se relaționează la creația Lui prin intermediul lui Noe, ci doar îl include pe acesta în planul Său de răscumpărare. Chiar și natura obișnuită a anotimpurilor trebuie înțeleasă în cadrul scopurilor lui Dumnezeu pentru răscumpărare. Păcatul este restricționat pentru ca omenirea să poată merge mai departe – permițând astfel avansarea bisericii

și venirea lui Cristos. Dumnezeu știe că problema păcatului nu va fi niciodată rezolvată prin judecată și blestem. Pentru ca adevărata soluție la stricăciunea păcatului să se poată materializa, e necesar ca pământul să fie protejat de judecăți devastatoare până la vremea potrivită. Astfel, legământul lui Dumnezeu cu Noe face posibilă continuarea istoriei.

Harul comun: semnificații și mijloace

Pentru început aș dori să fac câteva comentarii sistematice. Faptul că Dumnezeu restricționează păcatul și încurajează facerea de bine este cunoscut ca doctrina „harului comun.” Este comun pentru că este universal și este har pentru că este nemeritat și dăruit de un Dumnezeu plin de milă. Formularea aceste doctrine este foarte bogată, complexă și controversată și putem sublinia doar câteva din aspectele relevante. Expunerile lui Murray și Macleod sunt introduceri realiste în doctrină.⁸ Murray definește harul comun ca „fiecare favoare, de orice fel și în orice măsură (cu excepția mântuirii),s pe care o primește din mâna lui Dumnezeu această lume blestemată de păcat.”⁹ Conform lui Murray, harul comun are atât o funcție negativă, cât și una pozitivă. Funcția sa negativă este cea a restricționării divine: o restricționare a păcatului, o restricționare a mâniei și exercitării acesteia, o restricționare a efectelor păcatului. Funcția pozitivă este cea a favorii divine în care creația primește binecuvântarea divină, necreștinii primesc favoare și bunătate divină, „binele” este atribuit și necreștinilor și necreștinii primesc beneficii datorită prezenței evangheliei.

În toate aceste funcții și sub suveranitatea lui Dumnezeu, poate exista o diferențiere mare în termenii cantității restrângerii și binecuvântării divine în cadrul unei anumite societăți sau perioade istorice. Instrumentalitatea harului comun al lui

Dumnezeu este mare și variată. Revelația generală a lui Dumnezeu manifestată extern în creație (Fapte 14:17; Rom. 1:20,32) și intern, „legea scrisă în inimile lor” (Rom. 2:14,15) înseamnă că „și acolo unde nu este prezentă evanghelia și nu există nicio iluminare spirituală, există acele lucruri pe care le «spune natura» astfel încât chiar și statele seculare și societățile ateiste să aibă structuri etice puternice.”¹⁰ Există în societate structuri și organizații care pot să restricționeze păcatul și să promoveze binele, de exemplu, familia, legea și guvernul, opinia publică. În ultimul rând, este vorba și despre prezența bisericii în lume: „la un nivel, comunitatea creștină are funcția de a fi exemplu și lumină. Este lumina din întunericul lumii... La alt nivel, creștinii, atât individual, cât și colectiv, doar fiind ceea ce sunt, restricționează și inhibă depravarea, stricăciunea și egoismul lumii din jurul lor. Ei sunt sarea pământului (Mat. 5:13).”¹¹

După ce am observat prezenta harului comun și instrumentele sale, să vedem care sunt și limitările. Harul comun nu este un har special, harul lui Dumnezeu care regenerează inima și aduce cu sine abilitatea dată de Duhul Sfânt de a asculta și de a ne găsi plăcerea în legea Domnului. În termeni similari ai calității și cantității, revelația generală a lui Dumnezeu nu este revelația specială descoperită în Scriptură: „Într-o lume căzută unde revelația naturală este suprimată de neleguire, revelația specială este necesară pentru a verifica, a confirma și a corecta ceea ce se pretinde a fi conținutul revelației naturale... Mai mult, nu există norme morale date prin revelația naturală care să lipsească din revelația specială (2 Tim. 3:16-17). Într-adevăr, conținutul și beneficiile revelației speciale depășesc pe cele ale revelației naturale (Rom. 3:1-2).”¹²

Argumentarea în favoarea cobeligeranței

Să ne întoarcem la subiectul cobeligeranței, construind pe fundamentul antitezei și harului comun. Un rezumat ar putea arăta astfel:

- Ca și creștini, avem un mandat cultural divin de a asculta: să umplem și să stăpânim pământul, să transformăm lumea și să punem totul sub domnia lui Cristos până va veni El. Aceasta este o poruncă, nu o opțiune.
- Totuși, ca „cetățeni străini”¹³ și ca unii care vom moșteni pământul, înțelegem natura și profunzimea căderii în păcat și blestemul decurs din ea, știind că eliberarea din robia decăderii va avea loc doar la arătarea fiilor lui Dumnezeu. Astfel, avem marea trimitere pe care trebuie să o împlinim: să proclamăm mesajul evangheliei.
- Există o reciprocitate între cele două mandate: marea trimitere servește mandatul cultural aducând împreună o armată de credincioși care să transforme lumea; mandatul cultural servește marea trimitere încercând să mențină și să păstreze un mediu ordonat în care evanghelia să fie proclamată.
- Există totuși și o asimetrie între cele două mandate, nu în termeni fizici și spirituali, ci între temporal și etern. Așa cu observă Maculay: „Idolatria și păcatul rămân cauzele principale ale tulburării sociale și doar evanghelia lui Cristos are puterea de a le rezolva adecvat. Totuși, în lumina «învierii», este important să ne amintim că prioritatea evangheliei este una de eficacitate, nu de înlocuire. Eficacitatea evangheliei în aducerea păcătoșilor la mântuire nu exclude semnificația ordinii creației și cu atât mai puțin datoria noastră de a îngriji această lume căzută. Cele două nu ar trebui separate.”¹⁴

- Atunci când vorbim despre antiteza dintre credință și necredință, avem de-a face cu situații ideale. Conceptele „deja și nu încă” din escatologia biblică înseamnă că deși putem vorbi de diferențe principale în motivații și angajamente între credincioși și necredincioși, vedem că „grâul și neghina cresc împreună” și antiteza merge mai departe până la inima credinciosului (Rom. 7), iar necredinciosul este protejat și înzestrat cu daruri datorită harului comun.
- Astfel dar, de dragul bisericii, creștinii „își pot însuși unele obiecte, forme și texte necreștine în scopuri culturale.”¹⁵ În cazul obiectelor culturale de tip utilitarian, care nu sunt strict legate de o anumită concepție lumească, însușirea acestora va fi mult mai ușoară decât în cazul produselor culturale finite care exprimă o mentalitate ce exclude credința: „Creștinii trebuie să fie atenți să evalueze – în conformitate cu standardele scripturale (1 Cor. 2:15; 1 Tesal. 5:21f; Filip. 4:8) – substratul ideologic al obiectului și conținutul ideologic al mesajului din spatele artefactelor necreștine (și creștine).”¹⁶
- Din perspectiva mandatului cultural, există necreștinii care, prin inconsecvența lor (datorită harului comun al lui Dumnezeu), pot fi de acord cu o poziție creștină într-o anumită chestiune culturală. Atunci când se întâmplă acest lucru, poate fi oportunitatea pentru cobeligeranță. Într-adevăr, fără a afecta proclamarea evangheliei, această cobeligeranță poate fi o oportunitate de mărturie a evangheliei. Trebuie să fim însă atenți să nu devenim o pricină de poticnire pentru alți creștini și cobeligeranța noastră să nu comunice celor care ne urmăresc

posibilitatea neutralității și diluarea exclusivității lui Cristos și a evangheliei.

Îmi dau seama că afirmația de mai sus este preliminară, sugestivă și plină de viitoare întrebări. Acum însă, să ne concentrăm asupra unor chestiuni practice pentru cei care doresc să meargă pe drumul cobeligeranței.

Participarea la cobeligeranță

În primul rând, trebuie să-l fim mulțumitori lui Dumnezeu pentru harul Său comun. Așa cum comentează Murray: „înseamnă un respect profund și aprecierea fiecărui lucru bun și nobil și această filosofie și etică a făcut din creștinism, în exprimarea sa reală, o forță în orice departament în care a existat o vocație și un interes uman legitim. Creștinismul nu a fost unul ascet sau monastic atunci când a fost dedicat spiritului său. Mai degrabă a evaluat tot ce este bun și drept ca având demnitatea providenței divine.”¹⁷ Trebuie să fim iubitori, iubindu-ne dușmanii și cobeligeranții care în alte contexte ar putea fi dușmanii evangheliei. Din această cauză, vom căuta să oferim cobeligerantului un exemplu bun prin vorbe și fapte, nu prin a pretinde că există teren comun între noi, ci prin a folosi oportunitatea de a-i arăta cu delicatețe faptul că orice lucru „adevărat” pe care el îl spune nu este în concordanță cu perspectiva sa asupra lumii și cu credința creștină trinitară împrumutată. Preocuparea noastră pentru ei trebuie alimentată cu principiul biblic conform căruia cui i s-a dat mult, i se cere mult (Mat. 11:20-24).

În al doilea rând, trebuie să facem o distincție între ce trebuie să facă fiecare ținând cont de autoritate, vocație și darurile avute. Pe de o parte, nu cred că există o separare de genul secular-sacru, nici chiar „două împărății” în care biserica și lumea au revelații divine, legi, norme și standarde diferite.

Revelația specială a lui Dumnezeu este suficientă pentru a vorbi despre orice domeniu din viață și ar trebui să fie autoritatea pentru fiecare creștin. Pe de altă parte, cred că Biblia însăși face distincția între diverse sfere ale vieții. Biserica nu este statul, ambele au scopuri și obiective diferite, domenii de autoritate diferite și diferite modalități de a impune acea autoritate. Deci, există un singur Trup cu multe mădulare care au fiecare propriile daruri și vocații. Un politician creștin și un pastor au chemări asemănătoare, dar distincte, având daruri diferite și ar trebui să recunoască acest lucru. Chiar dacă angrenarea în cobeligeranță poate fi principala activitate a unui politician creștin, este puțin probabil să fie la fel pentru un pastor sau pentru o biserică.

În al treilea rând, implicarea noastră în cobeligeranță ar trebui făcută cu grijă. Deși afirmăm harul comun, suntem conștienți de adâncimea căderii în păcat și de principiul antitezei. Trebuie să fim atenți ca să nu fim ademeniți de lume sau să ne conformăm cu tiparele ei.

John Langlois ne oferă câteva sfaturi practice într-o scurtă lucrare despre cobeligeranță.¹⁸ Susținând nevoia de claritate în credința noastră, unitatea, principiile, scopurile, rezultatele și limbajul nostru, Langlois notează pericolele cobeligeranței: pericolul de a pierde controlul, pericolul compromisului inacceptabil, pericolul ca rezultatul final să fie distorsionat de cobeligerant și să fie neînțeles de oamenii noștri. El crede că astfel de pericole pot fi minimizate dacă suntem întotdeauna atenți la ce fac cobeligeranții noștri, la a deține controlul comun asupra procesului, la a avea o comunicare bună atât cu oamenii noștri, cât și cu cobeligeranții și dacă ne încredem în puterea lui Dumnezeu și nu în forțele proprii.

Cu toate acestea, având precauție în relațiile cu necredincioșii, cred că acei creștini, ca și mine, care accentuează contrastul, ar trebui să dorească mai mult decât noi să se unească și să se alieze cu alți credincioși. Deși este potrivit să vorbim despre niveluri de consistență ale credinței, antiteza nu este între creștini maturi și creștini mai puțin maturi în credință, ci între credință și necredință. Cu siguranță, ar trebui să fim dispuși să lucrăm mai mult cu cei care cred în mesajul apostolic al evangheliei, deși nu suntem de acord cu ei în chestiuni secundare.

În al patrulea rând, trebuie să fim realiști cu ce poate realiza o cobeligeranță culturală. Dacă nu vrem să ne înjugăm la un jug nepotrivit, atunci ar trebui să existe un scop clar definit al cobeligeranței care va fi de natură temporară. Schaeffer a fost conștient de acest lucru:

Creștinii are trebui să fie conștienți că există o diferență între a fi cobeligerant și a fi aliat. Uneori, va părea că afirmăm aceleași lucruri pe care îl afirmă și cei care nu au o bază creștină... Trebuie să spunem ce spune Biblia când ea ne face să *părem a spune* ce spun alții... Însă nu ar trebui să uităm că aceasta este doar o cobeligeranță trecătoare, nu o alianță.¹⁹

O altă doză de realism se focalizează asupra sferei politice. Având în vedere faptul că doar convertirea va aduce schimbare socială de durată într-o societate și având în vedere statutul nostru actual de minoritate în societatea noastră, trebuie să fim realiști cu privire la ce putem realiza în sfera politică. Aceasta nu înseamnă că ar trebui să renunțăm, ci să fim realiști. Chemarea noastră este să fim credincioși acolo unde Dumnezeu ne-a pus.

În cele din urmă, avem abilitatea și libertatea să gândim strategic. În termenii cobeligeranței, cât de

deschiși ar trebui să fim? O întrebare crucială este legată de *consistența* sau *adaptarea* descrierii noastre. „Folosim discursul bogat al particularității noastre confesionale și riscăm să fim neînțeleși sau ignorați? Sau este legitim să traducem termenii pe care-i folosim între noi într-un discurs public adaptat care se bazează pe un limbaj creștin mai puțin specific, pentru a susține propunerile noastre într-un mod care poate convinge pe cineva care nu împărtășește convingerile noastre teologice.”²⁰

Domnul Isus spune că trebuie să fim „înțelepți ca șerpii și nevinovați ca porumbeii” (Mat. 10:16). Deși nu putem lăsa la o parte domnia lui Cristos în numele neutralității (întrucât antiteza înseamnă că nu există neutralitate), natura relațiilor este aceea că de regulă ele se dezvoltă treptat. De exemplu, atunci când construim relații de evanghelizare, căutăm să prezentăm toată perspectiva creștină de prima dată când ne întâlnim cu un necredincios? Același lucru poate fi spus în sfera politică. Așa cum observă Olasky:

...trebuie să alegem cu grijă bătăliile și tacticile. Uneori nu putem să alegem terenul de luptă; dacă ni se poruncește să încetăm să ne rugăm lui Dumnezeu sau să ne închinăm înaintea idolilor, trebuie să stăm fermi oriunde am fi, ca în cazul lui Daniel și al prietenilor lui în Babilon. Atunci însă, când putem alege, trebuie să accentuăm chestiunile vitale precum avortul și căsătoria.²¹

Deși cobeligeranța poate fi necesară în contextul nostru actual, este o activitate unde este nevoie de grijă constantă, atenție și o reflecție teologică matură din partea celor implicați. Trebuie să fim smeriți să ne dăm seama că nu ne putem bizui pe puterea noastră în astfel de situații, ci să cerem

înțelepciune de la Dumnezeu și discernământ dacă și când decidem să ne angajăm în cobeligeranță.

***Dr. Daniel Strange**, colaborator al Cambridge Papers, a studiat Teologia și Religia la Bristol University și tot acolo și-a luat doctoratul în răspunsurile evanghelice la soarta celor neevanghelizați. A coordonat timp de cinci ani Religious Theological Studies Fellowship (parte a UCCF) și recent a luat postul de profesor în Cultură, Religie și Teologie Publică la Oak Hill Theological College, Londra.*

NOTE

[1] www.dougwils.com/index.asp?Action=Search&searchstring=co-belligerency

[2] Albert Mohler, 'Standing Together, Standing Apart: Cultural Co-Belligerence without Theological Compromise', *Southern Baptist Journal of Theology*, Vol. 5 No. 4, Iarna 2001, p.5.

[3] Citat atribuit lui Timothy George în Chuck Colson, 'Modernist Impasse, Christian Opportunity', *First Things*, 104, Iunie/Iulie 2000, p.19.

[4] Francis Schaeffer, *Plan for Action: An Action Alternative Handbook for 'Whatever Happened to the Human Race?'*, Flemming H. Revell, 1980, p.68.

[5] Termenul „antiteză” așa cum este folosit aici nu se referă la gândirea hegeliană, ci este mai degrabă un termen teologic etnic asociat cu teologia reformată și se referă la diferența dintre credincios și necredincios.

[6] Herman Bavinck, *Our Reasonable Faith*, Eerdmans, 1956, p.48.

[7] Ibid.

[8] John Murray, 'Common Grace', în *Collected Writings of John Murray, Vol. II: Systematic Theology*, Banner of Truth, 1977, pp.93–122; Donald Macleod, *Behold Your God*, Christian Focus, 1995, pp.145–176.

[9] Murray, op. cit., p.96.

[10] Macleod, op. cit., p.150.

[11] Ibid.

[12] Greg Bahnsen, 'The Theonomic Position', în *God and Politics*, op. cit., p.21. În cultura noastră vestică, în guvernul și sistemul legislativ, distincția dintre harul comun/revelația generală și harul

special/revelația specială este oarecum opacă și este greu să distingem ce vin din Scriptură și este eoul evangheliei de ce vine din harul comun și revelația generală.

[13] Am preluat acest termen de la David Bruce Hegeman, *Plowing in Hope: Toward a Biblical Theology of Culture*, Canon Press, 2004, p.88.

[14] Macaulay, op. cit., p.3.

[15] Hegeman, op. cit., p.79.

[16] Ibid., p.84.

[17] Murray, op. cit., p.117f.

[18] John Langlois, 'Co-Belligerency: Right or Wrong', document online la Hope for Europe, www.hfe.org/resources/article_details.php?id=21&network_id=1

[19] Francis Schaeffer, 'The Church at the End of the Twentieth Century', în *The Complete Works of Francis A. Schaeffer*, Vol. 4, Crossway, 1982, p.30f.

[20] Richard Mouw, *He Shines in All That's Fair: Culture and Common Grace*, Eerdmans, 2002, p.84.

[21] Marvin Olasky, 'The ABCs of Political Involvement', se găsește la www.townhall.com/columnists/marvinolasky/mo20040617.shtml

Articolele din seria *Cambridge Papers*
publicate în 2016 de către
Centrul Areopagus din Timișoara,
cu sprijinul oferit de
Christian Political Foundation for Europe

Promises, promises

(Caroline Eade)

The law of love

(David McIlroy)

Redefining Marriage: the case for caution

(Julian Rivers)

*Globalization and the world economy – for richer
for poorer, for better or worse?*

(Paul S Mills)

*Co-belligerence and common grace: Can the enemy
of my enemy be my friend?*

(Daniel Strange)

*'To release the oppressed' - Reclaiming a biblical
theology of liberation*

(John Coffey)

